

Sygn. akt V U 3080/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku W. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania W. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 września 2014 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 3080/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 września 2014 r. w sprawie (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. odmówił wnioskodawcy W. W. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania przedmiotowego świadczenia. Wprawdzie osiągnął stosowny wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, to jednak zdaniem organu emerytalnego na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 11 lat i 27 dni stażu pracy w szczególnych warunkach – wobec wymaganych 15 lat. Zakład Ubezpieczeń wskazał, że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 25 lat, w tym posiada 13 lat, 9 miesięcy i 3 dni okresów składkowych oraz 15 lat, 1 miesiąc i 14 dni okresów uzupełniających z tytułu pracy na roli. Oprócz kryterium wiekowego, przepis § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wymaga spełnienia kryterium okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Kombinacie (...) w L. od dnia 15 grudnia 1976 r. do dnia 22 lutego 1978 r. z uwagi na nieprzedłożenie przez ubezpieczonego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach sporządzonego przez zakład pracy. Na podstawie dokumentacji zastępczej organ rentowy nie mógł ustalić, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie można było ustalić także przynależności resortowej zakładu pracy. Ponadto, powyższy okres zatrudnienia pozostaje bez wpływu na prawo do świadczenia,

ponieważ nawet po zaliczeniu wskazanego okresu do okresów pracy w szczególnych warunkach, wnioskodawca nie udowodnił wymaganych ustawą 15 lat na dzień 01 stycznia 1999 r. Łącznie udowodnione okresy pracy w szczególnych warunkach wynosiły do dnia 31 grudnia 1998 r. 12 lat, 3 miesiące i 6 dni.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca W. W. (1) domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach po ukończeniu 60 roku życia. Wnioskodawca wskazał, że od dnia 01 października 2005 r. do dnia 16 lipca 2007 r. pracował w warunkach szkodliwych – w (...) w S..

W czasie rozprawy wnioskodawca sprecyzował swoje stanowisko domagając się uwzględnienia z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresów jego zatrudnienia pomiędzy 01 stycznia 1979 r. a 31 grudnia 1986 r., kiedy w prowadzonym gospodarstwie rolnym wykonywał czynności traktorzysty oraz okresu od dnia 01 października 2005 r. do dnia 16 lipca 2007 r., kiedy był zatrudniony w (...) w S. wskazując, że było to praca w warunkach szkodliwych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał nadto, że W. W. (1) od dnia 02 lipca 2013 r. jest uprawniony do emerytury pomostowej na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 30 czerwca 2014 r., sygn. akt V U 1334/13. Nieuznany przez organ rentowy okres zatrudnienia wnioskodawcy pomiędzy 15 grudnia 1976 r. a 22 lutego 1978 r. był już przedmiotem analizy Sądu w postępowaniu o sygn. akt VU 1334/13 dotyczącym przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. Okres ten nie został wówczas uznany jako praca w szczególnych warunkach. Nawet w przypadku jego uwzględnienia, staż pracy w szczególnych warunkach na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósłby 12 lat, 3 miesiące i 6 dni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. W. (1) urodził się w dniu (...) W dniu(...) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat. Wnioskodawca posiada wykształcenie zawodowe. Zawód wyuczony – rolnik.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca wykazał 25 lat ogólnego stażu pracy, w tym 13 lat, 9 miesięcy i 3 dni okresów składkowych oraz 15 lat, 1 miesiąc i 14 dni okresów uzupełniających (rola).

(bezsporne)

Wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych (łącznie 11 lat i 27 dni):

1) w Fabryce (...) we W. w okresie od 18 marca 1985 r. do 31 stycznia 1987 r. oraz w okresie od 01 października 1989 r. do 31 sierpnia 1992 r.,

2) w Kopalni (...) w okresie od 04 lutego 1987 r. do 30 września 1989 r.,

3) w Szkole (...) w S. w okresach: od 12 października 1992 r. do 30 kwietnia 1993 r., od 15 października 1993 r. do 30 kwietnia 1994 r., od 06 października 1994 r. do 30 kwietnia 1995 r., od 16 października 1995 r. do 30 kwietnia 1996 r., od 20 września 1996 r. do 30 kwietnia 1997 r., od 10 października 1997 r. do 30 kwietnia 1998 r. oraz od 06 października 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

(bezsporne)

Od dnia 15 grudnia 1976 r. do 22 lutego 1978 r. (1 rok, 2 miesiące i 8 dni) wnioskodawca był zatrudniony w Kombinacie (...) w L. na stanowisku robotnika.

Dowody:

- akta osobowe – podanie o przyjęcie do pracy z dnia 10 grudnia 1976 r., kwestionariusz osobowy, umowa o pracę z dnia 15 grudnia 1976 r., świadectwo pracy z dnia 01 marca 1978 r.

Od dnia 21 stycznia 2013 r. W. W. (1) pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie zostało przyznane wnioskodawcy okresowo – do dnia 31 stycznia 2016 r.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy W. W. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd pragnie odnieść się do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z dyspozycji § 4 ust. 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W celu wyjaśnienia spornych kwestii, Sądowi udało się uzyskać akta osobowe wnioskodawcy z Kombinat (..) w L..

W przedmiotowej sprawie bezspornym pozostawało, że odwołujący się spełnił kryterium wiekowe dla mężczyzn, tj. ukończył 60 lat, jak również nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń nie kwestionował również ogólnego stażu pracy wnioskodawcy wynoszącego według wskazań organu rentowego 25 lat.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy ubezpieczony wykazał staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że W. W. (1) nie wykazał wymaganego przepisami prawa minimum 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając decyzję odmawiającą ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym uznał, że wnioskodawca udowodnił okres zatrudnienia w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 11 lat i 27 dni. Wnioskodawca w toku przedmiotowego postępowania nie kwestionował ustaleń organu rentowego w tym zakresie, dlatego też okresy zatrudnienia W. W. (1) w Fabryce (...) we W., Kopalni (...) oraz w Szkole (...) w S. Sąd uznał za niesporne. Odwołujący domagał się – po sprecyzowaniu swojego stanowiska w czasie rozprawy w dniu 01 lipca 2015 r. – uwzględnienia łącznie trzech okresów z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Jak wynikało z nadesłanych akt osobowych w pierwszym ze wskazanych okresów przypadającym pomiędzy 15 grudnia 1976 r. a 22 lutego 1978 r. W. W. (1) był zatrudniony na stanowisku robotnika w Kombinacie (...) w L. Z informacji zawartych w aktach osobowych nie wynikało jakoby wnioskodawca w spornym okresie – mimo formalnego wskazania, że świadczył pracę na stanowisku robotnika – miał wykonywać jakiejkolwiek czynności, które mogłyby zostać uznane jako praca w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Zarówno w toku postępowania przez organem rentowym, jak również w czasie postępowania sądowego ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów podważających uzyskane świadectwo pracy. Wnioskodawca ograniczając się do wskazania, że w jego ocenie była to praca w warunkach szczególnych nie odniósł się do rodzaju czynności uzasadniających takie ustalenie, a tym bardziej nie udowodnił, że miały one być wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Tym samym Sąd uznał, że wnioskodawca nie wykazał, że wyżej wymienionym okresie świadczył pracę w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń odnosząc się do okresu zatrudnienia W. W. (1) w Kombinacie (...) w L. argumentował, iż okres ten był już przedmiotem analizy Sądu Okręgowego w Legnicy w toku postępowania o sygn. akt VU 1334/13 i nie został uznany za pracę w szczególnych warunkach. W tym zakresie Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego, albowiem sprawa o sygn. VU 1334/13 dotyczyła przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, a zatem innego świadczenia niż będącego przedmiotem rozpoznania Sądu w omawianej sprawie. Oznaczało to brak związania Sądu w niniejszym postępowaniu ustaleniami poczynionymi w sprawie o sygn. akt VU 1334/13 oraz jednocześnie obowiązywało Sąd do rozważenia, czy w spornym okresie wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych.

Nadto, należy wskazać, iż nawet przypadku uwzględnienia spornego okresu w wymiarze 1 roku, 2 miesięcy i 8 dni oraz zsumowania go z wykazanim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach (11 lat i 27 dni), okres pracy i tak byłby niewystarczający dla uzyskania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, bowiem wynosiłby łącznie 12 lat, 3 miesiące i 5 dni.

Wbrew stanowisku wnioskodawcy, okres pracy w (...) w S. w ogóle nie mógł być rozpatrywany przez Sąd pod kątem ustalenia, czy była to praca w warunkach szczególnych, bowiem dotyczył on lat 2005 – 2007, a zatem lat pracy przypadających po 01 stycznia 1999 r., co jednoznacznie wykluczało rozważanie możliwości uwzględnienia tego okresu jako wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tytułem wyjaśnienia należy wskazać, że przepis art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej wyraźnie stanowi o konieczności posiadania wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn (pkt 1 ww. przepisu) oraz posiadania okresów składkowych i nieskładkowych z art. 27 na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01 stycznia 1999 r. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych weszła w życie z dniem 01 stycznia 1999 r. Opisane warunki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wnioskodawca powinien spełnić więc na dzień 01 stycznia 1999 r. Nie dotyczyło to z oczywistych względów kryterium wiekowego.

Odnosząc się w ostatniej kolejności do czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w charakterze traktorzysty, Sąd zauważa, że w tym czasie wnioskodawca prowadził gospodarstwo rolne, co wynikało wprost z jego stanowiska wyrażonego w czasie rozprawy. Oznaczało to, że zatrudnienie W. W. (1) w tym czasie nie odpowiadało pracowniczemu stosunkowi pracy, zaś jak wynika z wyraźnej treści ww. rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r., a także z przepisu art.

32 i 184 ustawy emerytalnej, okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania emerytury w obniżonym wieku, jedynie w przypadku osób zatrudnionych w oparciu o stosunek pracy odpowiadający wymogom z art. 22 k.p. W przepisie art. 32 ww. ustawy mowa jest wyraźnie o pracowniku. Podobnie, w myśl § 1 ust. 1 ww. rozporządzenia, jego przepisy stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4 – 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Uzupełniając w tym zakresie Sąd pragnie wskazać, iż w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego przyjmuje się, że utrzymanie w przepisach ustawy o emeryturach i rentach uprzywilejowanego nabycia prawa do wcześniejszej emerytury wyłącznie z tytułu pozostawania w stosunku pracy nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej, choćby ubezpieczeni z innych niż stosunek pracy tytułów wykonywali zatrudnienie w szczególnych warunkach (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 września 2000 r., K 1/00 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 grudnia 2001 r., II UKN 646/00, Lex nr 80477).

Tym samym, w ocenie Sądu, wnioskodawca nie udowodnił, że legitymuje się 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, a w konsekwencji nie spełnia wszystkich warunków do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust.1 ustawy emerytalnej.

Odnosząc się na końcu rozważań do stanowiska wnioskodawcy dotyczącego możliwości przyznania emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej, Sąd wskazuje, że zgodnie z tym przepisem ubezpieczeni – mężczyźni urodzeni przed dniem 01 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3, mogą przejść na emeryturę po osiągnięciu wieku 60 lat w przypadku posiadania co najmniej 35 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego albo jeżeli posiadają co najmniej 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy oraz zostali uznani za całkowicie niezdolnych do pracy. W. W. (1) nie legitymował się co najmniej 35 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym, natomiast możliwość uzyskania emerytury przy założeniu 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego warunkowana była dodatkowo warunkowana całkowitą niezdolnością do pracy. Odwołujący pobiera zaś rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Niespełnienie powyższych przesłanek jednoznacznie wykluczało przyznanie wnioskodawcy świadczenia emerytalnego również na podstawie przepisu art. 29 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.